

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 41 RvO CDA over de uitspraak van de rechter in de zaak Wijert Welzijn

Steller Kees van der Helm

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 06-21536071 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 4764980

Datum 28-04-2015 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u ons antwoord toekomen op de vragen die door de heer Bolle namens de fractie van het CDA zijn gesteld inzake de uitspraak van de rechter in de zaak Wijert Welzijn. De brief van de vragensteller treft u als bijlage aan.

In februari 2015 heeft de rechtbank Groningen een veroordeling uitgesproken in de zaak tegen de voormalig voorzitter van bewonersorganisatie Wijert Welzijn. Dit geeft aanleiding tot de volgende vragen en onze beantwoording:

1. *Hoe kijkt het college aan tegen de uitspraak van de rechter in de zaak Wijert Welzijn?*

Het college heeft kennis genomen van de uitspraak van de rechter. Overigens is de voormalig voorzitter van Wijert Welzijn in een aparte civiele procedure ook veroordeeld tot het volledig terugbetalen van het verduisterde bedrag.

2. *Had het college signalen of vermoedens dat het niet goed ging bij de Wijert Welzijn? Zo ja, wanneer en welke acties heeft u daarop ondernomen?*

Er waren al langer signalen dat het niet goed ging tussen Wijert Welzijn en het NLA-wijkteam in de Wijert. In november 2012 heeft dit er toe geleid dat het wijkteam het vertrouwen heeft opgezegd in de toenmalige voorzitter van Wijert Welzijn wegens een ernstig verstoorde samenwerkingsrelatie. Het Bestuurlijk Overleg NLA is hierover geïnformeerd door de programmaleider NLA en heeft toen een onafhankelijk onderzoek laten uitvoeren. Over dit onderzoek en de vervolgstappen is uw raad in januari 2013 uitgebreid geïnformeerd (RO. 13.3436542 en RO 13.3484831). Er was op dat moment nog geen sprake van aantoonbare financiële malversaties.

In de periode december 2012 – maart 2013 is door het NLA-wijkteam mondeling en via e-mail verschillende keren aan het bestuur van Wijert Welzijn gevraagd om de voortgang van projecten te beschrijven die aan de bewonersorganisatie waren toegewezen en om een financiële verantwoording van beschikbaar gestelde NLA-middelen. Aan deze verzoeken werd uiteindelijk geen gehoor gegeven. Op 21 maart 2013 is er door Nijestee (partner in het NLA) een aangetekende brief verstuurd met het verzoek om terug storting van een bedrag van 7700 euro (omdat Wijert Welzijn zich had teruggetrokken uit het project Ecologisch wandelpad) en om financiële verantwoording van de overige projecten. (Achteraf is gebleken dat verstuurde e-mails en de aangetekende brief door de voorzitter zijn achtergehouden voor de rest van het bestuur.) Nadat een verantwoording uitbleef is in april aangekondigd dat nadere juridische stappen zouden worden ondernomen.

Voor reguliere subsidie over 2012, die Wijert Welzijn als bewonersorganisatie ontving, ontvingen wij namens het bestuur het standaard verantwoordingsformulier (getekend op 29 maart 2013 door de voorzitter, de secretaris en de nieuwe penningmeester die op 27 maart was aangetreden).

Op 21 mei 2013 werd duidelijk dat het bestuur van Wijert Welzijn aangifte deed tegen haar voorzitter vanwege vermoedens van verduistering. Wij hebben volledige medewerking gegeven aan het politieonderzoek. Wij hebben – op basis van de beschikbare financiële stukken - een boekenonderzoek uitgevoerd, waaruit bleek dat de verantwoording van de reguliere subsidie die wij in maart ontvingen niet betrouwbaar was. Na deze vaststelling hebben wij aangifte gedaan van verduistering. Nijestee had dit eerder al gedaan vanwege vermoedens van verduistering van NLA-gelden.

3. Krijgt de Wijert compensatie voor de geleden schade?

Na mei 2013 was er feitelijk geen bestuur meer van een bewonersorganisatie. Omdat er geen saldo meer was bij Wijert Welzijn hebben wij, samen met de betrokken corporaties, een aantal facturen voldaan waardoor crediteuren niet de dupe werden van de verduistering. Het ging hierbij om 15.000 euro voor de opknapbeurt van de rotonde Vondellaan en een aantal kleine bedragen.

4. De rechter laakt het gebrek aan controle door de gemeente. Herkent u zich in dit beeld?

De rechter veronderstelt dat de omvang van de schade wellicht beperkt was gebleven indien de gemeente en de woningcorporaties hun toezichhoudende rol beter hadden uitgeoefend. De rechter geeft in zijn vonnis geen nadere onderbouwing van deze overweging.

Binnen het Nieuw Lokaal Akkoord werkten partijen nauw samen. Onder de noemer “Vertrouwen in de Buurt” hebben wij honderden projecten gerealiseerd, samen met bewoners. We hebben daarbij altijd zorg gedragen voor voldoende verantwoording en toezicht.

Uiteraard betreuren wij de gang van zaken in De Wijert. Er was niet alleen sprake van fraude, maar ook van een ernstig verstoorde communicatie met m.n. de toenmalige voorzitter van de bewonersorganisatie, die verdachtmakingen, beschuldigingen en

klachten naar buiten bracht. Dit werd overgenomen door de pers op regionaal en zelfs landelijk niveau. De voorzitter liet zich als klokkenluider portretteren die in het openbaar de gang van zaken rond de inzet van NLA-middelen aan de kaak stelde. Hierover is in die periode een gesprek gevoerd tussen het bestuur van Wijert Welzijn en de wethouders van der Schaaf en Visscher gezamenlijk. Dit leidde niet tot verbetering. In deze moeilijke situatie heeft het wijkteam veel moeite gedaan om in gesprek te blijven en een verantwoording te vragen van de financiën. Toen deze verantwoording uitbleef zijn de stappen gezet die nodig waren om de informatie boven water te krijgen. Toen we die hadden ontvangen en gecontroleerd, kwam de fraude aan het licht.

In de loop van 2013 bleek dat de administratie van Wijert Welzijn niet op orde was, dat er een onjuiste verantwoording door het bestuur van de vereniging is afgegeven en dat er geen kascontrole heeft plaatsgevonden over de jaarrekening die door de algemene ledenvergadering werd vastgesteld. De kwaliteit van de administratie is uiteraard een verantwoordelijkheid van het bestuur van de vereniging.

Een (gemeentelijke) controle van de door een gesubsidieerde instelling gevoerde administratie die gericht is op het aan het licht brengen van fraude of verduistering vindt altijd plaats nadat de onregelmatigheden zich al hebben voltrokken. Zodra er signalen zijn van verdachte omstandigheden worden altijd extra controleacties uitgevoerd, inclusief de inbeslagname en controle van instellingsadministraties. Ook bij bewonersorganisatie Wijert Welzijn is dat gebeurd.

Een preventieve controle *vooraf*, gericht op de voorkoming van malversaties, vereist permanent toezicht door of namens de gemeente op elke financiële transactie op het moment dat een gesubsidieerde instelling die verricht. Dat achten wij niet doelmatig en er is normaliter – hoe ernstig dit incident ook is – ook geen reden voor gezien het grote aantal goed verlopen NLA-projecten.

5. Welke acties heeft u ingezet om dit in de toekomst te voorkomen?

De subsidie aan bewonersorganisaties wordt jaarlijks beoordeeld aan de hand van een ingevuld en ondertekend standaard verantwoordingsformulier van de organisatie. Controle vindt plaats als de beoordeling of andere signalen daar aanleiding toe geven. Bij grote subsidiebedragen vindt uiteraard accountantscontrole plaats. Dit is in lijn met het vastgestelde beleid. De grens daarvoor ligt bij subsidies van € 100.000 of meer. Subsidies van een dergelijke omvang worden overigens niet aan bewonersorganisaties verstrekt. In bijzondere omstandigheden kan een accountantscontrole ook bij lagere bedragen verplicht worden gesteld. De Algemene subsidieverordening biedt daartoe de ruimte. Aangezien bij kleinere bedragen een accountantscontrole meestal in een verklaring van oordeelsonthouding resulteert, leggen wij dergelijke verplichtingen bij lagere subsidies dan € 100.000 gewoonlijk niet op.

Zoals bekend werken wij niet meer met NLA-wijkbudgetten.

6. Hoe staat het met de afhandeling van de motie "Aandacht voor de Wijert" ingediend door GroenLinks en de ChristenUnie?

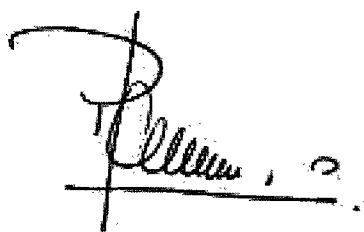
In maart 2014 hebben we u over de toenmalige stand van zaken geïnformeerd (collegebrief 4252711). Samen met bewoners, ondernemers, professionals werkzaam in de wijk en de gemeente is in de Wijert is een co-creatie traject gestart. Hieruit zijn tal van initiatieven voortgekomen. Eén daarvan is het bewonersplatform Wijert dat zich tot doel heeft gesteld de communicatie in en met de wijk vorm te geven, bewoners te stimuleren en activeren en daadwerkelijk te ondersteunen bij hun activiteiten. Dit gebeurt door gebruikmaking van social media, website, facebook, maar ook door de inrichting van een spreekuur op de vrijdagochtenden. De gemeente schuift hier regelmatig bij aan. Samen met het opbouwwerk wordt een informatiekrant opgesteld die maandelijks huis aan huis wordt verspreid. Op deze wijze geeft het Bewonersplatform de Wijert invulling aan de taken die normaliter bij een bewonersorganisatie liggen op een manier die verfrissend en innovatief is. De gemeente ondersteunt deze activiteiten door de subsidie die gereserveerd is voor een bewonersorganisatie in te zetten om het bewonersplatform de Wijert te faciliteren en activiteiten en initiatieven die hieruit voortkomen te ondersteunen.

7. *Er is 10.000 euro gereserveerd voor de genoemde motie, waar is dit geld tot nu toe aan besteed?*

Voor het geld is samen met de bewoners een proces gestart om bewoners weer actief bij de wijk te betrekken. Hiervoor is in samenspraak met betrokken bewoners een extern procesbegeleider ingehuurd, zijn zalen gehuurd, kosten van drukwerk betaald, verspreiding van flyers, zaalhuur, catering op bewonersavonden kosten van het ontwerp van een website ten behoeve van het bewonersplatform betaald.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Vragen ex art 42 RvO gemeenteraad inzake de uitspraak van de rechter in de zaak Wijert Welzijn

Groningen, 26 maart 2015

Geacht college,

In 2013 werd bekend dat de voorzitter van bewonersorganisatie Wijert Welzijn mogelijk ruim € 82.000,- subsidiegeld in eigen zak gestoken zou hebben. Na het gerechtelijk onderzoek oordeelde de rechtbank Groningen in de uitspraak van 12 februari 2015 dat de voorzitter inderdaad twee jaar lang geld heeft verduisterd en dit is strafbaar. De officier van justitie heeft daarom een gevangenisstraf van 10 maanden geëist, waarvan 4 maanden voorwaardelijk met een proeftijd van 3 jaar. De rechter besluit echter dat er geen gevangenisstraf wordt opgelegd, mede vanwege de rol die de gemeente heeft gespeeld in deze zaak.¹

De rechter zegt hierover: *'Voorts acht de rechtbank van belang (...) dat de schade wellicht beperkt was gebleven indien de gemeente en de woningbouwcorporaties hun toezichhoudende rol beter hadden uitgeoefend.'* De rechter geeft de gemeente hiermee een stevige tik op de vingers en stelt dat het uit de hand lopen van de situatie bij Wijert Welzijn mede te wijten is aan het ontbreken van toezicht. De administratie was niet goed op orde en daar is de gemeente voor verantwoordelijk. De voorzitter komt er hierdoor vanaf met een taakstraf van 240 uur en een voorwaardelijke gevangenisstraf van vier maanden.

Het CDA is geschrokken van de harde conclusie die de rechter trekt en stelt het college daarom de volgende vragen:

1. Hoe kijkt het college aan tegen de uitspraak van de rechter in de zaak Wijert Welzijn?
2. Had het college signalen of vermoedens dat het niet goed ging bij de Wijert Welzijn? Zo ja, wanneer en welke acties heeft u daarop ondernomen?
3. Krijgt de Wijert compensatie voor de geleden schade?
4. De rechter laakt het gebrek aan controle door de gemeente. Herkent u zich in dit beeld?
5. Welke acties heeft u ingezet om dit in de toekomst te voorkomen?
6. Hoe staat het met de afhandeling van de motie "Aandacht voor de Wijert" ingediend door GroenLinks en de ChristenUnie?
7. Er is 10.000 euro gereserveerd voor de genoemde motie, waar is dit geld tot nu toe aan besteed?

Namens de CDA-fractie,

René Bolle

¹ Rechtbank Noord-Nederland, 12 februari 2015, ECLI:NL:RBNNE:2015:549.